

Юбилеи

Проф. дн Николай Николов Тютюлков на 80 години

Николай Николов Тютюлков е роден на 5 юли 1927 г. в Бургас. През 1950 г. завършва Химическия факултет към Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. След това работи като асистент в катедра „Медицинска химия“ във Висшия медицински институт в София. От 1956 г. е преподавател в катедра „Физикохимия“ във Висшия институт по хранително-

вкусова промишленост в Пловдив. През 1961 г. е редовен доцент към института и до 1968 г. е ръководител на катедрата по физикохимия и неорганична химия. Успоредно с това основава и до 1992 г. ръководи секция „Квантова химия“ в Института по органична химия на БАН. През 1966 г. е хабилитиран като професор в същия институт и в катедра „Физикохимия“ в Химическия факултет на Софийския университет. От 1970 г. е почетен ръководител на катедрата по физикохимия „Вилхелм Оствалд“ към Университета в Лайпциг.

Автор е на учебници, монографии и над 250 оригинални научни съобщения в областта на квантовата химия.

През 1987 г. е награден със златен медал на Лайпцигския университет като признание „за особени заслуги за развитието на науката в университета“. През 1989 г. е удостоен с наградата за химически науки „Проф. д-р Асен Златаров“ на Софийския университет и БАН. През 2001 г. в Лайпцигския университет му е присъдена научната степен почетен доктор – *Doctor retrum naturalium honoris causa*. По предложение на Вилхелм Оствалд тази награда по физикохимия за първи път е дадена на световно известния шведски химик Сванте Арениус. Тя е присъдена „за изключителната му научна дейност в областта на теоретичната химия в знак на признателност за неговите заслуги за развитието и подкрепата на теоретичната химия в Лайпциг и Дрезден до 1998 г.“

Проф. Н. Тютюлков е дългогодишен активен деятел и председател на Българското химическо дружество и след обединяването му със Съюза на химиците в България е член на Управителния съвет на Съюза.

Честито!

Редколегия

Професор Николай Тютюлков на 80 години

Ако запитат проф. Николай Тютюлков какъв е неговият талант, той би трябвало да отговори: „Да обяснявам на моите студенти и докторанти сложни неща по прост начин“. Неговата пре-

подавателска работа започва преди повече от половин век като асистент по химия на проф. Александър Спасов във Висшия медицински институт в София. От 1961 г. е доцент, а през 1967 г. е избран за професор по физикохимия и завежда катедра във Висшия институт за хранителна и вкусова промишленост в Пловдив, където чете курсовете по физикохимия и неорганична химия. През 1964 г. той въвежда курса „Строеж на веществото“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, а по късно и в университетите в Пловдив, Шумен и Благоевград. Доказателство за неговия талант е фактът, че нито един от неговите стотици студенти и 15 аспиранти не е забравил чудесните лекции на нестандартния професор, както и култовите му (днес ги наричат така) фрази като тези например: „Виждам, че отлично знаеш за много добър...“, или: „Я да каже красивата колежка от петия ред. А, какво става днес? Миналата година станаха всичките колежки от реда!“

През шестдесетте години на миналия век квантовата химия беше ново направление в химическите науки, от което се очакваше да даде на електронно ниво отговор на въпроси като реакционна способност на химическите молекули, синтез на химически съединения с зададени свойства, да се постигне напредък в борбата срещу рака и др. Ентузиазмът, с който младият доцент Тютюлков се потопи в дебрите на молекулните орбити, беше заразителен. Той създаде школа от химици-теоретици, много от които като проф. Петър Марков, проф. Данаил Бончев, проф. Филип Фратев, проф. Фриц Диц направиха съществени приноси в квантовата химия и физикохимията.

Проф. Николай Тютюлков не е кабинетен учен с регионално значение. В началото през 60-те години той работи

съвместно със световно известната школа по полярография на проф. Коутецки в Прага. От този период са неговите постижения, обясняващи зависимостта на електрохимичното поведение на веществата от тяхната пространствена изомерия. Теорията на полярографията скоро достигна своя „таван“ и беше изместена от други физични методи, един от които беше квантовата химия.

Именно в тази теоретична област на химическата наука проф. Николай Тютюлков постигна фундаментални постижения. Това са на първо място неговите работи съвместно с проф. Оскар Полански от Макс Планк университет в Мюлхайм (Германия) и проф. Петер Шустер от Виена в теорията на молекулните системи с неконвенционални електрични, оптични и магнитни свойства, които имат приложение във военното дело.

Неговите публикации в реномирани международни научни списания са повече от 300 с над 1800 цитати – внушително число, което само по себе си говори за неговия работохолизъм и пълна отдаденост на науката. Съавтор е с професорите Фриц Диц и Юрген Фабиан и на монографиите „Полиметинови багрила – структура и свойства“ и „Band Theory of Exchange Effects in Organic Open Systems“. Ненадминат лектор е, приятен събеседник, ерудит енциклопедист.

Проф. Николай Тютюлков е бил гост професор в университетите на Лайпциг, Берлин, Виена, Москва, Мюлхайм и Майнц. Научните му постижения са оценени с редица награди, най-престижните от които са лауреат на фондация „Александър фон Хумболд“ (1992) „за високи постижения в областта на теоретичната химия“ и почетен доктор на университета в Лайпциг „за изключителни постижения в областта на теоретичната химия и за развитието на теоретичната химия в университетите на Лайпциг и Дрезден“. За сравнение може да отбележим, че почетен доктор на същия университет преди 100 години е бил самият автор на теорията на електролитната дисоциация Сванте Арениус.

В България проф. Тютюлков също е награждаван с множество почетни звания, ордени и медали, между които орден „Кирил и Методий“ I и II степен (1978, 1987) и награда „Асен Златаров“ за научни постижения на БАН (1989).

През 2003 г. той е удостоен с титлата „доктор хонорис кауза“ на Университета за хранителни технологии в Пловдив „за развитието на катедрите по неорганична химия, физикохимия и аналитична химия и за приносите му в квантовата химия“. И все пак в сравнение с приносите му това признание в Родината, струва ми се, е недостатъчно.

Неговото истинско признание е мнението на неговите многобройни ученици и аспиранти, които без колебание поставят името му в редицата на най-изтъкнатите български физикохимици, наред с тези на акад. Ростислав Каишев, акад. Стефан Христов, проф. Евгени Будевски, проф. Йордан Малиновски, проф. Алексей Шелудко, проф. Георги Близнаков.

Има български учени, които отдавна са в Европа, но през целия си живот са работили за престижа на българската наука. Професор Николай Тютюлков е един от тях. Вече на 80 години той е пълен със свежи идеи, които както винаги забързан носи в старата си кожена чанта. И работи със същата отдаденост както преди петдесет години.

Нека му пожелаем да остане още дълги години доайен на българската химическа наука, пример за младите изследователи и гордост за поколението създадо и развило химическите институти на Българската академия на науките.

Честит юбилей!

Р. Воденичаров

Научна сесия посветена на именит учен

На 6 юли 2007 година Химическият факултет при Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ организира научна сесия в чест на приносите на професор Николай Тютюлков в науката и образованието и по случай неговия 80-ти рожден ден. Честването беше организирано по безпрецедентен за нас начин, въпреки и твърде популярен в други страни. Събитието се проведе в една от аудиториите на факултета и събра няколко поколения химици – присъстваха над 120 души от различни български и чуждестранни университети, научноизследователски институти и научни сдружения. Впечатляващ брой известни учени, възпрепятствани да присъстват на този форум, изпратиха писмени приветствия изказвайки своето възхищение към научните постижения на проф. Тютюлков и неговата жизненост, както и тяхното задоволство от съвместната им работа. Между тях може да изтъкнем: П. Шустер, президент на Австрийската академия на науките, Р. Захрадник, президент на Чешката академия на науките, К. Мюлен, Макс Планк институт по полимери, Майнц (Германия), Х. Баренцен, Макс Планк институт по твърдо тяло, Щутгарт (Германия), Д. Палдус, Университет във Ватерлоо (Канада), Д. Д. Клайн, Тексаски университет (САЩ), М. Рабиновиц, Еврейски университет, Йерусалим (Израел), Д. Бончев, Университет на Вирджиния (САЩ), П. Карадаков, Университет на Йорк (Великобритания) и др.

Сесията бе ръководена от проф. Д. Платиканов. Пръв лектор бе ръководителят на катедра „Физикохимия“ на Химическия факултет проф. Б. Тошев. В неговото изложение („Обучението по квантова химия в България“) той проследи началото на образованието по теоретична химия в Химическия факултет до ранните публикации на Ив. Странски и отбеляза ролята на проф. Тютюлков за обогатяване на учебните планове на факултета с няколко дисциплини, преподаващи квантова химия на студенти от различни степени на образование. След това думата взе деканът на Химическия факултет проф. Ив. Петков,

който говори за приноса на проф. Тютюлков за модернизиране на образованието във факултета и подготовката на редица дипломанти и докторанти. След него се изказаха Т. Апостолова и доц. Л. Генкова от сдружението на учителите, които споменаха за талантливото въвеждане на квантовите представи в програмите на гимназиалното образование, извършено за пръв път от проф. Тютюлков. В своята лекция „Изчислителната химия в България: начало и развитие“ доц. А. Таджер направи преглед на развитието на различни направления на изчислителната химия в България, много от тях разработени от ученици на проф. Тютюлков, на школите, които той основа в София, Пловдив, Бургас, Благоевград и Шумен, както и на съвременното състояние на науката и обучението в тази област у нас. Приветствени адреси поднесоха Пловдивският университет „П. Хилендарски“ и Университетът по хранителни технологии в Пловдив (доц. Н. Раев), Съюзът на химиците в България (ст.н.с. I ст. В. Бешков), Хумболдтовият съюз в България (проф. Е. Головински), Институтът по полимери при Българска академия на науките (ст.н.с. I ст. Л. Терлемезян), Клубът на неостаряващите химици (проф. Д. Лазаров). Всички подчертаха ролята на проф. Тютюлков за обогатяването на научния живот в съответната институция чрез подобряване на учебните програми, участие в съвместни проекти, обучение на млади учени, установяване на сътрудничество и насърчаване на талантливи изследователи. Те също споменаха за множеството почести и награди, които е получил, повишавайки по този начин международния престиж на българската наука. Най-впечатляващият и пространен адрес бе поднесен от проф. А. Мелхорн, бивш многократен ректор на Техническия университет в Дрезден и настоящ президент на Международния университет в Дрезден. Неговото слово бе смесица от хумор, уважение, доброжелателство и обобщение на приносите на проф. Тютюлков за германо-българското научно сътрудничество (пълният текст е публикуван в сп. „Химия“, том 16, кн. 4 (2007)).

Голям брой бивши студенти и сътрудници на юбиляра поднесоха устни съобщения по теми от тяхно научно сътрудничество. Пръв говори неговият последен докторант Н. Дребов от СУ („От молекули към 2D кристали – структура и свойства на π системи“), който докладва резултати от най-нови техни изследвания. Той бе последван от члена (н.с. В. Монеv, Институт по органична химия с Център по фитохимия, „Дефиниция на молекулно подобие“) на екипа Полански-Тютюлков с дългогодишно сътрудничество в теоретичното изследване на π системи. Ефектно бе представен и преглед на разнообразната дейност на Бургаския университет в областта на молекулярното моделиране, започната от Д. Бончев като докторант на проф. Тютюлков (доц. Ст. Карабуралиев, „Лаборатория по математическа химия при БУ – съвременно състояние и перспективи: признание за ролята на проф. Николай Тютюлков“). Друго съобщение поднесено от бивш студент засегна развитието на биохимията в Медицинския университет във Варна (доц. Б. Галунска, „От теоре-

мата на Пайърлс до оксидативния стрес“). Връзката между теория и експеримент беше илюстрирана в доклади за оптичните свойства на спрегнати органични системи (проф. Т. Делигеоргиев, СУ, „Оптична памет и полиметинови багрила“; проф. Ю. Фабиан, Технически университет, Дрезден, „Хромофорни полимери – изследване с абсолютни методи“) и за пионерния дизайн на органични молекулни магнетици (доц. М. Баумгартен, Макс Планк институт по полимери, Майнц, „Николай Тютюлков – връзката с Майнц: в търсене на органични материали с тясна забранена зона и/или висока мултиплетност – радикалите в настъпление“). Последното и най-задълбочено и вълнуващо слово бе на проф. Ф. Диц от Лайпцигския университет („Учен, интернационалист, хан на Садово“), който работи съвместно с проф. Тютюлков в последните 40 години. Четиридесетминутното изложение – запълнено с хумор и топли спомени, бе представено на български език в знак на вежливост към учителя, партньора и приятеля. То завърши съвсем уместно с песента на Франк Синатра „Направих го по свой начин“, така както проф. Тютюлков е правил всичко по свой начин.

За много години, професор Тютюлков!

А. Таджер

Ст.н.с. инж. Георги Петков Евстатиев на 80 години

Георги Петков Евстатиев е роден на 4 май 1927 г. в с. Долно Церовене, област Монтана, в семейство на земеделци. Основно образование завършва в родното си село, средно – във Втора мъжка гимназия в София и висше – във Висшия химикотехнологичен институт в София по специалността „Органичен синтез на полимери“. Хабилитиран е като старши научен сътрудник втора степен в областта на високите технологии и нетрадиционните материали.

Трудовата му дейност е твърде разнообразна и обхваща както производствена, така и научна работа, а в последно време той развива и собствен бизнес.

Г. Евстатиев създава и ръководи завод „Ком“ в гр. Берковица, предприятие за производство на пластмаси и изделия за всички отрасли на промишлеността, завод за стъклопласти в гр. Кнежа и Научнопроизводствения комбинат за конструкционни полимери.

Организира научно направление за производство на нови нетрадиционни материали към Централния институт по химическа промишленост и научен център за конструкционни полимери.

Г. Евстатиев минава през всички етапи на производството не само като ръководител и организатор, който дава указания, а като конкретен изпълнител, внедрител, новатор за прилагане на нови технологии и усвояване на нови изделия. Този богат практически опит е добра основа за следващия етап от неговия живот – научноизследователската дейност. Със своя творчески нюх и прагматичен подход пренася своя опит за целенасочени научни изследвания, реализирани в практиката. Има 25 научни труда и 23 научнотехнологични разработки, някои от които са върху специални производства за предпазване на бойния състав на Министерството на отбраната.

Член е на Международната организация „ЮПАКО“.

Г. Евстатиев е дългогодишен активен член на Съюза на химиците в България, два мандата е член на неговия Управителен съвет. Член е на Управителния съвет на териториалната организация на научнотехническите съюзи в Монтана. Член е и на Общинския съвет в гр. Берковица и активно участва за решаване на социално-икономическите проблеми на града.

За неговата дългогодишна активна съюзна дейност и принос в развитието на химическата промишленост в България е избран за „Почетен член“ на Съюза на химиците в България. Награден е и със златната значка на Федерацията на научнотехническите съюзи.

Неговата 80-годишнина е приятен повод да му пожелаем здраве, творческо дълголетие и още много радости в живота.

Н. Найденов

Проф. дн Добри Лазаров Лазаров на 75 години

Името на проф. Добри Лазаров е добре познато на извънредно широк кръг български химици. То е известно и на хиляди негови студенти и на стотици хиляди ученици от средните училища. Освен изследовател с международно признание проф. Лазаров е спечелил слава и на увлекателен, духовит и обичан

от студентите си и колегите си преподавател. Не по-малко важно е, че той е неуморен популяризатор на химическата наука, а чисто в личен план безспорно артистична, одухотворена, много деликатна и приятна за общуване личност.

Обкръжението му включва огромен брой приятели на колегиална и на земляческа основа и не малък брой прикрити или очевидни почитателки сред университетските и учителските среди.

Проф. Лазаров е роден в известно будно търновско семейство. Има родствени връзки с бележитите българи Петко Рачов Славейков и Пенчо Славейков. Израства в културна и грижовна семейна среда. Получава добро възпитание и отрано у него се насаждат любов към музиката, литературата и интерес към обществения живот.

Възпитаник е на елитната Търновска мъжка гимназия. Живописното и богато на легенди и история Велико Търново оставя у него незаличими спомени. Те възкръснаха отново в неговите изповедни книги: „Праща-а-а“ и „Под Стамболовия мост“.

Към химията проф. Лазаров е насочен от своя авторитетен вуйчо – виден столичен лекар, т.е. тя не е и неговия спонтанен избор. Но тя го увлича и той завършва блестящо висшето си образование във Висшия химикотехнологичен институт в София през 1957 г. Работи кратко в голям завод и след много труден конкурс е приет за асистент във Фармацевтичния факултет на Медицинската академия.

Преломен момент в кариерата на проф. Лазаров е изборът за асистент в катедрата по неорганична химия на Химическия факултет в Софийския университет (1959 г.), ръководена от акад. Г. Близнаков. Двете артистични и жизненолюбиви натури си допадат взаимно.

През 1967 г. проф. Лазаров защитава своята първа дисертация на тема „Влияние на адсорбцията на газове и пари върху проводимостта на тънки метални слоеве“ и е избран за доцент по неорганична химия. Така нареченият „Голям докторат“ на тема „Връзка между електронен строеж, адсорбционни и каталитични свойства на някои преходни метали“ проф. Лазаров защитава много успешно през 1982 г. Важни етапи в професионалното му израстване са две специализации в чужбина – в Института по физикохимия „Я. Хейровский“ на Чехословашката академия на науките и в Хайделбергския университет в Германия.

Удостоен е с професорско звание и е избран за ръководител на катедрата по методика на химията, а през периода 1994–1999 г. е титуляр на катедрата по неорганична химия.

Без да подценявам научните му приноси в областта на адсорбцията, катализа и неорганичната химия, все ми се струва, че проф. Лазаров спечели завидна популярност най-вече като обаятелен лектор и автор на широко използвани университетски и гимназиални учебници, ценни научни енциклопедични справочници и увлекателни научно-популярни книги и статии.

Въпреки неизживяната старомодна практика у нас почти всеки професор да пише свой учебник, учебникът на проф. Лазаров „Обща и неорганична химия“ не само претърпя няколко издания (1971, 1978 и 1998 г.), но и убедително се наложи като основен учебник в много

висши училища. Редица учебници, учебни и методични помагала, написани с участието на проф. Лазаров, са преиздавани многократно. От тях ще си позволя да отбележа: „Химия за X клас на ЕСПУ“ (1982 г.) – 8 издания, „Ръководство за учителя за X клас на ЕСПУ“ (1982 г.) – 10 издания, „Химия за XI клас на СОУ“ (1991 г.) – 3 издания и др. Две уникални книги са, според мен, издадените в съавторство с академик Е. Головински „Кратка енциклопедия на науките“ (1990 г.) и претърпялата две издания „Химия – наръчник на ученика“. Едва ли някои би могъл да оспори големия принос на проф. Лазаров в усъвършенстване на образованието по химия у нас както във висшите учебни заведения, така и в средните училища.

С голяма любов и много ентузиазъм проф. Лазаров се отдава на популяризирането на химическата наука. Благодарение на широката обща химическа култура, високата ерудиция на автора и белетристичната му дарба, научно-популярните му книги се посрещат с огромен интерес не само у нас, но и в чужбина. Книгата „Науката на чудесата“ (К. Манолов, Д. Лазаров и Ив. Лилов, 1970 г.) е преведена на японски, руски, естонски, словашки и латвийски езици, а „Пътуване в химията“ (Д. Лазаров и Ив. Лилов) – на японски и унгарски език.

Чрез няколко твърде лични мемоарни книги: „Плаща-а-а“, „Под Стамболовия мост“, „Любов моя“ и др. той показва и несъмнени литературни заложби.

Професионалният път на проф. Лазаров е възходящ и почти безпогрешен, докато житейският е доста лъкатушен. Имало е периоди, които ще нарека „Крчка напред – две назад“. По-важно е, че добрият ни приятел Добри е останал верен на себе си и на своя несъкрусим оптимизъм. Изживени са незабравими хубави мигове, за които той винаги е имал и очи и сърце. Имало е и сътресения и неприятности, от които е трудно да избяга един истински епикуреец, в най-добрия смисъл на тази дума и чест домакин на колегиалната бохема. Ще ми се да го посоча и като пример за съпружеска вяност, но тук малко се затруднявам.

Трябва да сме благодарни на оня вуйчо, които е насочил проф. Лазаров към химическата наука. Малцина са дали толкова много на съвременната българска химия и особено на химическото образование. Юбиларът е завоювал широко признание и симпатии. Иначе не ще да е първият, който не е получил всичко, което заслужава. Тук ще спомена моята собствена максима: „Ако получиш нещо – не значи, че си го заслужил. Ако заслужиш нещо – не значи, че ще го получиш“.

Думите от рекламния клип: „Животът започва на 65 години!“ аз го поднасям на юбилара в нов вариант: „Животът започва на 75 години!“ С радостно вълнение пожелавам на юбилара проф. Добри Лазаров крепко здраве и все така активно дълголетие.

За много години!

Д. Клисурски

Проф. дн инж. Янко Борисов Димитриев на 70 години

Проф. Янко Борисов Димитриев е роден на 29 април 1937 г. Висшето си образование завършва в Химикотехнологическия институт в София през 1961 г. През 1969 г. му е присъдена образователно-научната степен „доктор“, а през 1991 г. – научната степен „доктор на науките“.

През периода 1962–1973 г. е асистент към катедрата „Технология на силикатите“. От 1973 до 1992 г. е доцент, а от 1992 г. – професор към същата катедра. Чете лекционни курсове по „Общо материалознание“, „Химия на твърдото тяло“, „Физикохимия на силикатите“, „Структурен анализ на материалите“, „Твърдофазни реакции“ и „Наноматериали и нанотехнологии“. Ползва се с името на високо ерудиран лектор с усет към най-новите тенденции в развитието на съвременната химическа наука и силикатните технологии. Член е на редица научни съвети и през периода 1985–1997 г. е член на химическата комисия на ВАК към Министерския съвет.

Научната продукция на проф. Я. Димитриев е голяма по обем и изключително богата по съдържание. Той е автор и съавтор на повече от 300 публикации в чуждестранни и на повече от 100 публикации в български научни списания и сборници, а също и 38 патенти в България. Основните му научни интереси обхващат проблеми на стъклообразуването при широка гама нетрадиционни стъкла, съдържащи TeO_2 , V_2O_5 , MoO_3 , SeO_2 , PbO , TiO_2 , Fe_2O_3 и др., фазови равновесия в оксидни системи, зол-гелен синтез на стъкловидни и керамични материали, наноматериали и др. В своята твърде голяма по обхват изследователска дейност проф. Димитриев ползва в умело съчетание класически и нови изследователски методи, като Мьосбауерова спектроскопия, инфрачервена и рентгенова фотоелектронна спектроскопия и др. Към публикуваните от проф. Димитриев научни трудове в чужбина е проявен твърде голям интерес. Забелязани са повече от 600 цитати от чуждестранни автори.

Проф. Я. Димитриев е желан и често канен лектор в чужбина. Освен на многобройни конференции и конгреси той е изнасял доклади и цикъл лекции в редица водещи университети и научни центрове в Великобритания, Франция, Португалия, Италия, Русия, Румъния, Македония и др.

Проф. Я. Димитриев е активен член на Българското дружество по силикатни материали към Съюза на химиките в България. Значителен е неговия принос за успеха на международните конференции „Стъкло и керамика“.

За мен лично проф. Димитров е недостижим пример за всеотдайност в професията си. Дългогодишното ми научно сътрудничество с проф. Я. Димитриев затвърди у мен впечатлението, че той е не само талантлив и неуморен преподавател и изследовател, но и много етичен колега и безкористен приятел.

Неговият 70-годишен юбилей е добър повод да му пожелаем здраве, късмет и висока творческа активност и през идните години.

Д. Клисурски

Анна Александрова Василева на 70 години

Анна Александрова Василева е родена на 11 юли 1937 г. в гр. София. Получава основно и средно образование в 14 единно средно политехническо училище „Проф. д-р Асен Златаров“. През 1963 г. завършва висше образование в СУ „Кл. Охридски“ с призната квалификация „химик, преподавател в средните училища“.

Професионалният си път започва като учителка по химия в 73 основно училище и 14 ЕСПУ София, а след това продължава в 15 политехническа гимназия „А. Мицкевич“. Години наред обучава и възпитава учениците на любов към химията като наука, развива активна извънкласна дейност по химия в училището и работи в тясна връзка с химическите предприятия. Със своята всеотдайна и отговорна дейност печели много ученици за каузата на химическото поприще.

През 1970 г. постъпва на работа в Централния методически кабинет по възпитателна работа на Министерството на народната просвета, впоследствие Главна дирекция „Възпитателна работа“, като училищен инспектор. Най-напред работи върху проучване на проблемите на развитие на научното и техническото творчество на учениците, проблемите на възпитанието в семейството и по местоживее. Нейната методическа подготовка, професионално-творчески търсения и организационни умения особено силно се проявяват в дейностите на научно-методическия съвет – Главна дирекция „Учебна документация“ и след това Главна дирекция „Общо образование“ в направление „Химия“, където заема длъжностите „главен специалист“ и „главен експерт“. Работи за усъвършенстване на учебно-възпитателния процес по химия в българското училище. Съвместно с творчески колективи от научни работници, методици и учители по химия активно участва в преработването, обсъждането, одобряването и внедряването на учебни програми, учебници, учебно-технически средства за обучение по химия от VI до X клас.

С активната си организационна и творческа позиция съдейства за внедряване и развитие на образованието по опазване на околната среда в българското училище на всички равнища (програми, сборници, семинари и др.). Тя е един от най-ревностните застъпници за утвърждаване на екологичния аспект в обучението по химия в други сфери на обществения живот, за професионално-

то ориентиране чрез учебно-възпитателния процес по химия и други.

В продължение на десетилетия, съвместно с научни работници от Химическия факултет при СУ „Кл. Охридски“, обогатява организацията и методиката за провеждане на националната олимпиада по химия за ученици и за утвърждаване на българския отбор на международни олимпиади (Швеция, Чехословакия, Холандия, Румъния, ФРГ, Франция). Инициатор е на организиране и провеждане на Втората балканска олимпиада по химия у нас (с. Ковачевци).

Целенасочено и методично работи за повишаване контрола в учебно-възпитателната работа по химия в училище и издигане на престижа на учителите методици по химия от страната (комплексни проверки, посещения на занятия, доклади, дискусии, семинари, курсове у нас и в чужбина), както и специални грижи за младите учители. Има свои публикации (статии, сборници, книги, доклади). Награждавана е с орден „Кирил и Методий“ първа и трета степен, медали, грамоти, дипломи.

Била е член на редколегията на сп. „Биология и химия“, впоследствие сп. „Химия“, на Общонародния комитет за опазване и възпроизводство на природната среда при НС на ОФ, зам.-председател на Дружество за разпространение на знания „Г. Кирков“ в МНП.

Анна Василева е дългогодишен активен член на Съюза по химия и химическа промишленост и на неговото централно ръководство.

Управителният съвет на Съюза на химиците в България високо цени приноса на колежката Анна Василева за развитие на химическото образование и организацията на българските химици. Нейната 70-годишнина е приятен повод да ѝ пожелаем здраве, творческо дълголетие и още много радости от живота.

Управителен съвет
Съюз на химиците в България

Проф. дн Евгения Христова Джагарова на 70 години

Евгения Христова Джагарова е родена на 2 октомври 1937 г. в София. През 1961 г. завършва Химикотехнологичния институт в София – специалност „Технология на органичния синтез и високомолекулните съединения“ и в продължение на три години работи като инженер-химик в каучуковите

предприятия.

От 1964 г. е научен сътрудник в Института по каучукова промишленост. През 1967 г. защитава дисертация за изследвания в областта на реологията на полимерите. От 1977 г. е старши научен сътрудник II степен, а през 1985 г. получава научната степен „доктор на науките“. От 1990 г. е старши научен сътрудник I степен.

В периода 1986–1992 г. е директор на Института по каучукова промишленост, след което преминава на работа в Химикотехнологичния и металургичен университет като редовен професор, където от 1995 до 2000 г. ръководи катедра „Технология на каучука“ към факултета по химични технологии.

Проф. Е. Джагарова специализира като стипендиант на фондация „Александър фон Хумболт“ в Германия (Deutsches Kunststoff Institute, Darmstadt) през 1974–1975 г., 1989 и 1991 г. През 1994, 1995 и 1997 г. тя специализира във Франция – Ecole Nationale Supérieure de Chimie de Montpellier и Ecole Nationale Supérieure de Chimie de Mulhouse.

Проф. Е. Джагарова има над сто публикации в областта на реологията, модификацията и преработката на каучука, както и три книги. Първата, в сътрудничество с проф. д-р Гюнтер Мених е публикувана през 1976 г. в Германия. В сътрудничество с проф. А. Василев и Е. Левенсон през 1979 г. е публикувана втората книга – „Модификация на полимерите“. През 2000 г. излиза от печат учебникът „Технология на каучука“ за студентите от едноименната специалност в ХТМУ София. Нейни публикации са цитирани над 120 пъти от български и чуждестранни учени. Отлично владее немски, френски и руски език и има работни познания по английски език.

Днес проф. Е. Джагарова е един от водещите учени в България, която има значителен принос към българската полимерна наука като цяло и в частност в реологията, модификацията и преработката на каучука. Нейната научноприложна дейност включва около 55 договора с индустрията, повечето от които са свързани с разрешаването на проблеми в областта на преработката на каучука. Във всичките си изследвания тя винаги свързва теорията с експеримента. Много от нейните бивши студенти работят в българската каучукопреработваща промишленост като ръководители и мениджъри, някои са преподаватели в ХТМУ и други университети, а пет от тях са получили образователната и научна степен „доктор“.

Проф. Е. Джагарова е член на Society of Rheology (САЩ). До скоро бе председател на Специализирания научен съвет по химия и технология на полимерите и полимерните материали при ВАК, а в момента е председател на Техническият комитет по каучук към Българския институт по стандартизация. Тя е дългогодишен активен член на Българското полимерно дружество и Дружеството по реология.

От 1999 до 2007 г. е член на Управителния съвет на Съюза на химиците в България, който цени високо нейния принос за развитието и укрепването на химическата наука и образование в България и организацията на българските химици. Нейната 70-годишнина е приятен повод да ѝ пожелаем от все сърце здраве и творческо дълголетие.

Управителен съвет
Съюз на химиците в България

Съюзът на химиците в България честити навършени кръгли годишнини на следните свои членове:

Евгени Богданов Будевски	29.07.1922 г.
Николай Николов Тютюлков	5.07.1927 г.
Ангел Петров Кирков	4.11.1927 г.
Здравка Михайлова Малчева	1932 г.
Венета Борисова Калчева	13.09.1932 г.
Добри Лазаров Лазаров	19.10.1932 г.
Евгения Христова Джагарова	2.10.1937 г.
Лени Алексиева Николова	10.11.1937 г.
Любен Крумов Ненчев	15.12.1937 г.
Тодор Михайлов Пеев	21.12.1937 г.
Лъчезар Тодоров Прахов	21.09.1942 г.
Кръстина Димитрова Велинова	27.09.1942 г.
Витан Бонев Консулов	4.11.1942 г.
Ангел Борисов Стоилов	16.11.1942 г.
Бойка Йосифова Савова	21.11.1942 г.
Лилия Йорданова Смедарчина	11.07.1947 г.